

## O SINTEZĂ ORIGINALĂ DE ISTORIE CONTEMPORANĂ

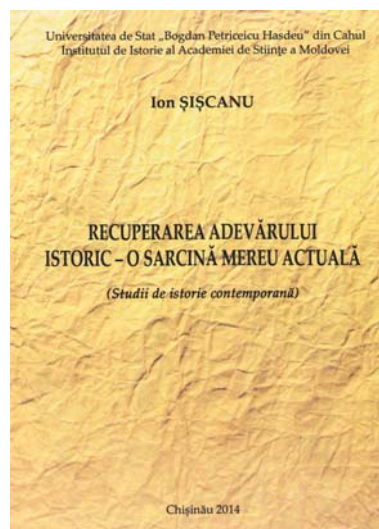
*Dr. hab. Nicolae ENCIU*  
*Institutul de Istorie al AȘM*

De-a lungul unei cariere științifice și profesorale pe cât de îndelungate pe atât de prolifică, distinsului profesor universitar, doctorului habilitat în științe istorice Ion Șișcanu, pe lângă alte preocupări științifice, nu i-a scăpat un obiectiv mereu actual – recuperarea adevărului istoric. A editat nu numai o seamă de monografii, sinteze, manuale sau culegeri de documente cu o largă audiență la marele public și în mediul specialiștilor<sup>1</sup>, contribuind efectiv la refacerea memoriei istorice a populației dintre Prut și Nistru, ci și un impresionant număr de studii și articole pe cele mai diverse subiecte de istorie universală și istorie contemporană a românilor.

Deși la timpul respectiv, au urmărit să servească autorului în calitate de ipoteze de lucru, de suport teoretic și documentar în procesul elaborării unor lucrări mai ample, respectivele studii și articole constituie contribuții extrem de importante la clarificarea unor aspecte nodale ale istoriei contemporane universale și a românilor, astfel încât, înmănușate într-un singur volum, îmbracă aspectul unei veritabile sinteze de istorie contemporană, cu o largă aplicabilitate în procesul științifico-didactic, dar și ca puncte de pornire și momente de reper spre redactarea unor noi studii monografice și sinteze originale de istorie.

Studiile autorului sunt grupate în două compartimente, unul din care se referă la varii aspecte ale

<sup>1</sup> Cu titlu de ilustrare, menționăm câteva din lucrările reprezentative ale autorului: Ion Șișcanu, *Raptul Basarabiei: 1940*, Editura Ago-Dacia, Chișinău, 1993; Idem, *Deșărânirea bolșevică în Basarabia*, Editura Adrian, Chișinău, 1994; Idem, *Uniunea Sovietică – România. 1940* (Tratative în cadrul comisiilor mixte), Editura ARC, Chișinău, 1995; Idem, *Împotmoliți în tranziție*, Editura Civitas, Chișinău, 1999; *Argentina Gribincea, Mihai Gribincea, Ion Șișcanu, Politica de moldovenizare în RASS Moldovenească. Culegere de documente și materiale*, Editura Civitas, Chișinău, 2004; Ion Șișcanu (coautor), *Istoria Basarabiei de la începuturi până în 2003*. Ed. a III-a, rev. și ad. Coord.: Ioan Scurtu, Editura Institutului Cultural Român, București, 2003; Ioan Scurtu, Ion Șișcanu ș.a., *Istoria Românilor. Epoca contemporană*. Ed. a 3-a, rev. și ad., Editura Prut Internațional, Chișinău, 2007; Ion Șișcanu, *Basarabia în contextul relațiilor sovieto-române. 1940*, Editura Civitas, Chișinău, 2007 ș.a.



Ion Șișcanu. *Recuperarea adevărului istoric – o sarcină mereu actuală (Studii de istorie contemporană)*. Chișinău, 2014, 320 p.

istoriei contemporane a românilor, iar celălalt tratează o seamă de probleme privind istoria universală contemporană.

Astfel, în primul compartiment al volumului, cititorilor și tuturor celor interesați de problemele de istorie contemporană, li se propune o largă paletă de subiecte, pe cât de interesante și de actuale, pe atât însă de complicate și de controversate, începând cu formarea Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldovenești în octombrie 1924, continuând cu expunerea consecințelor dramatice ale cuceririi Basarabiei în iunie 1940 și crearea, la Moscova, a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, trecând apoi la urmărirea consecințelor foametei din RSSM în anii 1946–1947, pentru a se ajunge inclusiv la subiecte de istorie curentă, vizând destrămarea Uniunii Sovietice și proclamarea independenței Republicii Moldova, procesele anevoioase și contradictorii de reformare a societății pe baze moderne, dar și, în egală măsură, eforturile Rusiei post-sovietice de menținere a noului stat independent pe orbita intereselor sale geopolitice.

Completând și dezvoltând în mare măsură subiectele de istorie contemporană a românilor, cel de-al doilea compartiment al volumului le încadrează în ampla perspectivă a istoriei universale, conținând inclusiv abordări metodologice și comparative. Astfel se explică prezența unor aspecte legate de latinizarea în Uniunea Sovietică în perioada dintre cele două războaie mondiale, de pretențiile teritoriale ale URSS față de Finlanda și de propaganda sovietică împotriva acestui stat în iarna anului 1939–1940, oferind, în atare mod, un cadru conceptual extrem de util explicării unor fenomene și

proces, practic, identice celor produse în România anilor 1918 – 1940. Același compartiment de istorie universală contemporană conține analize pertinente privind concepția leninistă a terorismului de stat, procesul deteriorării sistemului de la Versailles și începutul celui de-al Doilea Război Mondial, precum și destrămarea Uniunii Sovietice și efectele sale în spațiul post-sovietic.

Dincolo de multitudinea și varietatea subiectelor prezente în volumul de față, practic, toate studiile pornesc de la preocuparea constantă și fidelă a autorului față de complicata problemă a reevaluării, regândirii și rescrierii istoriei naționale, constituind, așa cum pe bună dreptate afirmă prof. Ion Șișcanu, „o exigență mereu actuală”. Și nu este vorba doar de rescrierea unei istorii excesiv de mistificate sau total falsificate în perioada sovietică. „Avem de-a face, – susține autorul volumului, – cu o emisie amplă de falsuri istoriografice, a căror menire este de a anexa trecutul la orice proiect lansat cu scopul îndepărtării Republicii Moldova de Ro-

mânia, de Uniunea Europeană și de înglobare a ei în Uniunea Euroasiatică”.

Tocmai din aceste considerente și având în vedere că alterarea și falsificarea adevărului în abordarea trecutului istoric transcende perioada regimului totalitar comunist, astăzi, mai actual ca oricând, este necesar un efort permanent al istoricilor de reconstituire a trecutului nostru istoric în acord cu unicul criteriu valabil, cel al adevărului. Din acest punct de vedere, volumul istoricului Ion Șișcanu reprezintă un veritabil model de urmat al pledoariei constante în favoarea cunoașterii și asumării nealterate și integrale a trecutului. În urma unor investigații de amploare și a sintetizării celor mai recente cercetări istorice, lucrarea aduce noi contribuții și interpretări în legătură cu problemele esențiale ale istoriei naționale și celei universale, justificând astfel convingerea că volumul în cauză va fi recepționat cu real interes nu numai de către specialiștii în domeniu, ci și de către toți cei pasionați de problematica istoriei contemporane.



Mihail Petric. *Nistrul lângă Speia*, u/p, 100 x 150 cm, 1958. Din colecțiile MNAM